

กระทู้ถามที่ ๐๗๒ ร.

สภาผู้แทนราษฎร

๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๘

เรื่อง โรงงานผลิตแป้งมันปล่อยน้ำเสียลงแม่น้ำป่าสัก

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามนายกรัฐมนตรี้ ดังต่อไปนี้

เนื่องจากราษฎรในท้องที่หมู่ที่ ๓ ตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ได้รับความเดือดร้อนจากโรงงานผลิตแป้งมันปล่อยน้ำเสียลงแม่น้ำป่าสัก ทำให้น้ำเน่าเสีย ส่งผลให้ปลาเป็นจำนวนมาก เช่น ปลาตะเพียน ปลาสวาย ปลาอีคา และปลาแขยงตายและลอยอยู่ในน้ำ ซึ่งปัจจุบันสภาพน้ำในแม่น้ำมีสีดำคล้ำ และส่งกลิ่นเหม็น ไม่สามารถนำน้ำมาอุปโภค บริโภค ตลอดจนการนำน้ำไปทำประปาหมู่บ้านได้ จึงขอเรียนถามว่า

๑. กรณีดังกล่าวข้างต้น มีข้อเท็จจริงอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. หากกรณีดังกล่าวข้างต้นมีผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม รัฐบาลจะมีมาตรการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๓. ขอให้หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการตรวจสอบและแก้ไขปัญหาให้กับราษฎรโดยเร่งด่วน จะได้หรือไม่ ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในราชกิจจานุเบกษา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

นิยม วรปัญญา

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคไทยรักไทย

จังหวัดลพบุรี

คำตอบกระทู้ถามที่ ๐๗๒ ร.

ของ นายนิคม วรรณปัญญา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
เรื่อง โรงงานผลิตแป้งมันปล่อยน้ำเสียดงแม่ น้ำป่าสัก

ข้าพเจ้า นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม นายยงยุทธ ดิยะไพรัช รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ พลอากาศเอก คงศักดิ์ วันทนา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ได้รับมอบหมายจากนายกรัฐมนตรให้เป็นผู้ชี้แจงตอบกระทู้ถาม เรื่อง โรงงานผลิตแป้งมันปล่อยน้ำเสียดงแม่ น้ำป่าสัก จึงขอตอบกระทู้ถามของท่านสมาชิกผู้มีความเกี่ยวข้องดังนี้

คำตอบข้อ ๑

ขอเรียนว่า รัฐบาลโดยกระทรวงอุตสาหกรรมและกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้รับแจ้งเรื่องที่ราษฎรในท้องที่หมู่ที่ ๓ ตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ได้รับความเดือดร้อนจากการประกอบกิจการผลิตแป้งมันจากโรงงานของ บริษัท ลพบุรี สตาร์ช จำกัด ซึ่งตั้งอยู่ ณ เลขที่ ๕ ถนนสุนทรารายณ์ หมู่ที่ ๖ ตำบลนิคมด่านารายณ์ อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ซึ่งโรงงานแห่งนี้จะผลิตแป้งมันในช่วงเดือนพฤศจิกายน-มีนาคม ของทุกปี โรงงานอยู่ห่างจากแม่น้ำป่าสักซึ่งเป็นแหล่งน้ำสาธารณะประมาณ ๑.๕ กิโลเมตร มีพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๑๐๐ ไร่ เป็นพื้นที่สำหรับบำบัดน้ำเสีย ๓๐๐ ไร่ มีระบบบำบัดน้ำเสียเป็นแบบบ่อฝิ่ง จำนวน ๕ บ่อ ขณะตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ไม่พบว่า บริษัท ลพบุรี สตาร์ช จำกัด ได้ปล่อยน้ำเสียดงสู่แม่น้ำป่าสักหรือแหล่งน้ำสาธารณะ แต่อย่างไร มีเพียงการนำเอาน้ำจากบ่อบำบัดน้ำเสียไปใช้ในการเกษตรกรรมของประชาชนที่อยู่ใกล้เคียงกับโรงงาน ซึ่งประชาชนดังกล่าว ได้มีหนังสือขออนุญาตโรงงานแล้ว ส่วนประเด็นปัญหากลิ่นเหม็นจากบ่อบำบัดน้ำเสีย ขณะตรวจสอบพบว่า บริเวณบ่อบำบัดน้ำเสียที่ ๑ มีกลิ่นเหม็นในระดับที่ก่อให้เกิดการรบกวนแก่ประชาชนหมู่บ้านโค้งรถไฟที่อาศัยอยู่ห่างจากโรงงานไปทางทิศใต้ประมาณ ๑ กิโลเมตร แต่ด้วยเหตุที่ บริษัท ลพบุรี สตาร์ช จำกัด มิได้เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยที่อากาศเสีย ตามมาตรา ๖๘ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังนั้น กรมควบคุมมลพิษ จึงได้มีหนังสือขอความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ จังหวัดลพบุรี และกรมโรงงานอุตสาหกรรม ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน และองค์การบริหารส่วนตำบลนิคมด่านารายณ์

ในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่น ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข กำกับ ดูแลการประกอบกิจการผลิต แป้งมันของ บริษัท ลพบุรี สตาร์ช จำกัด มิให้ก่อให้เกิดปัญหาหากลื่นเหม็นจากน้ำเสียบริเวณประชาชน ที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียง

จากการติดตามตรวจสอบข้อเท็จจริงอีกครั้ง โดยกรมควบคุมมลพิษ เมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๘ ปรากฏว่าโรงงานของ บริษัท ลพบุรี สตาร์ช จำกัด หยุดประกอบกิจการชั่วคราว เนื่องจาก ไม่มีวัตถุดิบ (มันสำปะหลัง) และจากการสำรวจบริเวณภายในและภายนอกโรงงาน ไม่พบว่ามี การปล่อยน้ำเสีย ลงสู่แม่น้ำป่าสักหรือแหล่งน้ำสาธารณะ แต่อย่างไรก็ตาม ประกอบกับสภาพของระบบบำบัดน้ำเสียก็มีน้ำ อยู่ในปริมาณที่น้อย และจากการประสานกับองค์การบริหารส่วนตำบลนิคมด่านรายณ์ และ บริษัท ลพบุรี สตาร์ช จำกัด ถึงปัญหาที่ราษฎรในท้องที่หมู่ที่ ๓ ตำบลบัวชุม อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี ได้รับความเดือดร้อนจากโรงงานผลิตแป้งมันปล่อยน้ำเสียลงสู่แม่น้ำป่าสัก ทำให้น้ำเน่าเสีย ส่งผลให้ปลา เป็นจำนวนมาก เช่น ปลาตะเพียน ปลาสวาย ปลาอีกร และปลาแขยงตายและลอยอยู่ในน้ำ สภาพน้ำ ในแม่น้ำมีสีค้ำคล้ำ และส่งกลิ่นเหม็น ไม่สามารถนำน้ำมาอุปโภค บริโภค ตลอดจนนำน้ำไปทำ ประปาหมู่บ้านได้ ได้ความโดยสรุปตรงกันว่า ช่วงประมาณเดือนกุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ ได้เกิดปัญหา ท่อขนส่งน้ำเสียไปยังระบบบำบัดน้ำเสียบริเวณบ่อบำบัดน้ำเสียที่ ๕ แตกชำรุด ทำให้น้ำเสียไหลออกสู่ สิ่งแวดล้อมภายนอกโรงงาน และมีบางส่วนอาจไหลซึมลงสู่แม่น้ำป่าสัก ทำให้ราษฎรซึ่งอาศัยอยู่ใกล้กับ บริเวณดังกล่าวได้รับความเดือดร้อน ดังนั้น เมื่อวันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๕๘ สำนักงานอุตสาหกรรม จังหวัดลพบุรีจึงได้มีหนังสือสั่งการให้โรงงานปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

๑. ให้สูบน้ำที่ขังอยู่บริเวณริมทางรถไฟ พร้อมลอกตะกอนที่ตกค้างอยู่ออกให้หมดสิ้น
๒. ให้สูบน้ำบริเวณที่ท่อแตก (ซึ่งยังมีน้ำเสียตกค้างอยู่ออกให้หมด)
๓. ให้จัดเจ้าหน้าที่สอดส่องดูแลอย่างสม่ำเสมอเพื่อไม่ให้เกิดเหตุการณ์นี้ขึ้นอีก

ทั้งนี้ โรงงานได้ดำเนินการแก้ไขเรียบร้อยแล้ว และได้เพิ่มขนาดความกว้างของคันบ่อ ทำการปิดกั้น รอยรั่วซึมตามที่ตรวจพบและเปลี่ยนท่อระบายน้ำเสียเข้าระบบบำบัด ปัจจุบันสภาพน้ำในแม่น้ำป่าสัก ค่อนข้างสะอาด และประชาชนสามารถใช้น้ำในแม่น้ำบริโภคอุปโภคได้ตามปกติ

คำตอบข้อ ๒

ขอเรียนว่า รัฐบาลโดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมเดิม) ได้ออกประกาศของกระทรวง จำนวน ๒ ฉบับ เรื่อง กำหนดมาตรฐาน

ควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดประเภทโรงงานอุตสาหกรรมและนิคมอุตสาหกรรม และกำหนดประเภทของโรงงานอุตสาหกรรมและนิคมอุตสาหกรรมเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม วัตถุประสงค์เพื่อควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากโรงงานอุตสาหกรรมและนิคมอุตสาหกรรม ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๓ ตอนที่ ๑๓ ง ลงวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๕ ประกาศทั้ง ๒ ฉบับดังกล่าว ห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองโรงงานอุตสาหกรรมจำพวกที่ ๒ และจำพวกที่ ๓ หรือนิคมอุตสาหกรรมที่เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม เว้นแต่น้ำเสียดังกล่าวไม่ว่าจะผ่านการบำบัดน้ำเสียหรือไม่ก็ตาม ต้องมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด

คำตอบข้อ ๓

ขอเรียนว่า การดำเนินการตรวจสอบและแก้ไขปัญหาด้านมลพิษ เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบโดยตรงของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกรมควบคุมมลพิษ ซึ่งจะปฏิบัติงานในฐานะเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำกับ ดูแลและบังคับการให้แหล่งกำเนิดมลพิษตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ ปล่อยหรือระบายมลพิษออกสู่สิ่งแวดล้อมภายนอกเขตที่ตั้งของแหล่งกำเนิดมลพิษ ให้เป็นไปตามมาตรฐานกำหนด ซึ่งประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนจากปัญหามลพิษ สามารถที่จะร้องเรียนไปยังกรมควบคุมมลพิษได้โดยตรง (เลขที่ ๕๒ ซอยพหลโยธิน ๗ ถนนพหลโยธิน แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร) นอกจากนี้ เพื่อให้การจัดการปัญหามลพิษเป็นไปอย่างรวดเร็วทันที่ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยังมีส่วนราชการที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาคตามจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศ ได้แก่ สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด โดยได้รับการแต่งตั้งให้เป็นเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังนั้น จึงสามารถร้องเรียนไปยังสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดทุกจังหวัดได้เช่นกัน นอกจากนี้ ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอ และปลัดอำเภอ ก็ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษอีกด้วย

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการดำเนินการตรวจสอบปัญหามลพิษจากแหล่งกำเนิดมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ในฐานะเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ และเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษของส่วนราชการอื่นที่ได้รับการแต่งตั้ง จะสามารถดำเนินการควบคุมมลพิษได้ ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ แต่หากกรณี

แหล่งกำเนิดมลพิษใด เป็นโรงงานอุตสาหกรรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานแล้ว เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษจะต้องแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของตนเสียก่อน ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้แก่ ผู้ว่าราชการจังหวัด อุตสาหกรรมจังหวัด อธิบดีกรมโรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น หากข้อเท็จจริงปรากฏว่า พนักงานเจ้าหน้าที่ไม่ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของตน เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษจึงจะมีอำนาจบังคับการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้